

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/40/2019
Identifikačné číslo spisu: 4117010694
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivetta Macejková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4117010694.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivety Macejkovej, PhD., LL.M. a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 26. februára 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného W. T. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, v súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona o dovolaní obvineného W. T. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/93/2017 z 31. januára 2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 5T/57/2017 z 2. novembra 2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného W. T. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 5T/57/2017 z 2. novembra 2017 bol obvinený W. T. uznaný za vinného zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona v súbehu so zločinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe, že

- dňa 22. februára 2017 v čase medzi 1:30 hod. až 2:00 hod. po tom, ako poškodený C. E. na motorovom vozidle značky Renault Laguna s evidenčným číslom L. odbočil z cesty I. triedy 65 na najbližšiu vedľajšiu panelovú cestu za obcou Štitáre smerom na mesto Zlaté Moravce, kde asi vo vzdialenosti 50 až 70 metrov na tejto ceste postál s vozidlom, kde sa chcel otočiť a v tom za ním zastalo motorové vozidlo značky Opel Vectra s evidenčným číslom N. a zo strany spolujazdca vystúpil obvinený W. T., ktorý pristúpil k vozidlu Renault Laguna, v ktorom sedel poškodený C. E., zomrelý 7. júla 2017 a tomuto kovovou bejzbalovou palicou rozbil zadné sklo na motorovom vozidle, následne rozbil sklenenú výplň na spolujazdcových dverách, ďalej rozbil predné čelné sklo, načo sa poškodený zľakol a vystúpil z vozidla, začal utekať smerom do poľa, kde sa potkol a spadol na zem, následne k nemu pristúpil obvinený W. T. a začal ho kovovou bejzbalovou palicou udierať najmenej päťkrát do oblasti ľavej nohy, ľavého kolena, ľavej ruky, ľavého predlaktia, pravej nohy, do oblasti kolena a prstov na pravej nohe, pri tomto ako ho bil, kričal na poškodeného, aby mu dal peniaze, načo poškodený začal

utekať smerom ďalej do poľa, kde zastal a pozeral, ako mu W. T. rozbíja auto kovovou bejzbalovou palicou, vytrhol mu káble pri spínacej skrinke, prepichol všetky pneumatiky na vozidle a vozidlo polial neznámou látkou, pričom poškodenému C. E. spôsobil zranenia, a to ľahké pomliaždenia v oblasti ľavého a pravého kolena, ktoré si nevyžiadali liečenie a ani práceneschopnosť a pričom na poškodenom motorovom vozidle vznikla škoda vo výške 1.704,- €, pričom sa uvedeného skutku dopustil napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 3T/33/2009, z 20. augusta 2009, právoplatným 20. augusta 2009, bol uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona, ktorým mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 8 mesiacov, a ktorý vykonal 2. februára 2016.

Za to bol obvinenému podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Nitre na podklade odvolania obvineného W. T., rozsudkom, sp. zn. 2To/93/2017 z 31. januára 2018, podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uznal obvineného W. T. za vinného zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, v súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe, že

- dňa 22. februára 2017 v čase medzi 1:30 hod. až 2:00 hod., po tom, ako poškodený C. E. na motorovom vozidle značky Renault Laguna s evidenčným číslom L. odbočil z cesty I. triedy 65 na najbližšiu vedľajšiu panelovú cestu za obcou Štitáre smerom na mesto Zlaté Moravce, kde asi vo vzdialenosti 50 až 70 metrov na tejto ceste postál s vozidlom, kde sa chcel otočiť a v tom za ním zastalo motorové vozidlo značky Opel Vectra s evidenčným číslom N. a zo strany spolujazdca vystúpil obvinený W. T., ktorý pristúpil k vozidlu Renault Laguna, v ktorom sedel poškodený C. E., zomrelý 7. júla 2017 a tomuto kovovou bejzbalovou palicou rozbil zadné sklo na motorovom vozidle, následne rozbil sklenenú výplň na spolujazdcových dverách, ďalej rozbil predné čelné sklo, načo sa poškodený zľakol a vystúpil z vozidla, začal utekať smerom do poľa, kde sa potkol a spadol na zem, následne k nemu pristúpil obvinený W. T. a začal ho kovovou bejzbalovou palicou udierať najmenej päťkrát do oblasti ľavej nohy, ľavého kolena, ľavej ruky, ľavého predlaktia, pravej nohy, do oblasti kolena a prstov na pravej nohe, pri tomto ako ho bil, kričal na poškodeného, aby mu dal peniaze, načo poškodený začal utekať smerom ďalej do poľa, kde zastal a pozeral, ako mu W. T. rozbíja auto kovovou bejzbalovou palicou, vytrhol mu krycí panel autorádia, prepichol všetky pneumatiky na vozidle a vozidlo polial neznámou látkou, pričom poškodenému C. E. spôsobil zranenia, a to ľahké pomliaždenia v oblasti ľavého a pravého kolena, ktoré si nevyžiadali liečenie a ani práceneschopnosť a pričom na poškodenom motorovom vozidle vznikla škoda vo výške 1.704,- €, pričom sa uvedeného skutku dopustil napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 3T/33/2009, z 20. augusta 2009, právoplatným 20. augusta 2009, bol uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona, ktorým mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 8 mesiacov, a ktorý vykonal 2. februára 2016.

Za to uložil obvinenému podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti označenému rozsudku Krajského súdu v Nitre, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Nitra podal obvinený W. T. prostredníctvom obhajcu JUDr. Petra Váčoka, advokáta v Bratislave dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom

posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku, rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a aby ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok krajského súdu a okresného súdu zrušil a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Pri výsluchu 24. februára 2017 obvinený vysvetlil za akých okolností a čo bolo motívom konania obvineného, pričom podrobne popísal mechanizmus útoku obvineného na C. E., ktorý mal dlžoby, ako aj mechanizmus poškodenia osobného motorového vozidla. C. E. dlhoval peniaze obvinenému. Obvinený prišiel za C. E. z dôvodu poškodenia majetku a motívom útoku bola zlosť, že peniaze C. E. nevrátil, ako aj skutočnosť, že si z obvineného robil srandu. Svedkyňa J. J., ktorá bola bezprostredným svedkom útoku obvineného na C. E., uviedla že obvinený C. E. bil, pričom z jej výpovede nevyplýva, že by obvinený peniaze pýtal a táto výpoveď potvrdzuje, že motívom konania obvineného nebolo vrátenie dlhu. V prípravnom konaní bol vypočutý E.R., ktorý potvrdil incident medzi obvineným a C. E.. Na otázku vyšetrovateľa, či E.R. počul, že obvinený pýta peniaze od C. E. počas bitky a že ak mu ich nedá, tak ho zabije 22. februára 2017 v čase zadržania a detailne popísal útok, pričom okolnosť, že by obvinený pýtal od C. E. peniaze neuviedol. Z výpovede C. E. vyplýva, že nešlo o vydieranie, ale že išlo o satisfakciu, ktorá zasiahla do trestným zákonom chráneného objektu, ktorým je vlastnícke právo a ochrana zdravia. Pri právnej kvalifikácii trestného činu je potrebné starostlivo analyzovať všetky štyri znaky skutkovej podstaty. Ide predovšetkým o objektívny a subjektívny znak - zavinenie, ktoré je determinujúce aj vo vzťahu k okolnosti, ktorá je znakom kvalifikovanej skutkovej podstaty. Zavinenie možno preukázať subjektívnymi a objektívnymi okolnosťami prípadu. Záver súdu, že obvinený neoprávnene nútil iného, aby niečo konal, opomenul alebo trpel, a to násilím alebo hrozbou násillia alebo inej ťažkej ujmy z aspektu pozitívnej vôle nie je preukázané.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Nitra vo vyjadrení z 2. mája 2019 navrhla dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť, pretože je zjavné, že nie je splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, alternatívne dovolanie obvineného postupom podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuť.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie obvineného W. T. nie je dôvodné, pretože je zjavné, že nie je splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad

rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

Pokiaľ sa obvinený nestotožňuje so závermi konajúcich súdov o vine obvineného a „v tomto duchu“ je založená argumentácia obvineného (obvinený nesúhlasí predovšetkým so skutkovými závermi konajúcich súdov a odmieta svoju vinu v skutkových okolnostiach, že by žiadal vrátiť peniaze od C. E., skutočný motív konania obvineného) je nevyhnutné uviesť, že obvinený nerozlišuje skutkové námietky od tých právnych (ktoré jedine by bolo možné považovať za relevantné, a teda bolo by potrebné sa nimi zo strany konajúceho dovolacieho súdu zaoberať), čoho bezprostredným následkom je, že obvinený pokračuje vo svojej obhajobe a nereflektuje tak na požiadavku vyplývajúcu z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže totiž obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (výnimkou je v danom smere len dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa, a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Námietky obvineného, smerujúce voči konečným skutkovým zisteniam a záverom namietajúce ich správnosť či úplnosť, sú preto z pohľadu dovolacieho konania irelevantné, keďže pre dovolací súd je záväzný skutok tak, ako bol tento ustálený zo strany okresného a krajského súdu - ten nemôže nijako meniť, ani dopĺňať.

Ak obvinený v podanom dovolaní rovnako namieta spôsob hodnotenia dôkazov (výpoveď E.R. a

výpoveď J. J.), ide „len“ o námietky skutkového charakteru, lebo zmenou spôsobu hodnotenia dokazovania sa snaží obvinený následne zmeniť znenie skutkovej vety výroku o vine vo svoj prospech, a teda z pohľadu daného dovolacieho konania ide o námietky irelevantné.

Pokiaľ obvinený v podanom dovolaní teda koncentroval svoju obhajobu na svedecké výpovede, ide o dôkazy, na ktorých konajúce sudy založili svoje rozhodnutie a tieto boli vecou úvahy súdov, keď je zároveň plne v ich réžii hodnotenie dôkazov v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V predmetnej veci zároveň dovolací dospel k záveru, že obvinený svojím konaním uvedeným v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku naplnil všetky, t. j. formálne i materiálne znaky skutkovej podstaty zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, v súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona, lebo obvinený C. E. násilím nútil, aby obvinenému vrátil peniaze so zbraňou a poškodil cudziu vec (motorové vozidlo) a zároveň spôsobil malú škodu vo výške 1.704,- €.

Pokiaľ ide o námietku obvineného k otázke zavinenia, táto je rovnako nedôvodná. Subjektívna stránka trestného činu totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré e napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia (stanovisko č. 3 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 1/2011).

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že nie je splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uplatnený obvineným, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného bez preskúmania veci odmietol.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.